

ERE-"DIVISION"

Dit weekend wordt PSV kampioen. Nu het niet meer zo loont op het veld strijd te leveren, heeft het gevecht zich naar de bestuurstafel verplaatst. Afgelopen dinsdag stapte Jorien van den Herik, commissaris van de Eredivisie NV namens Ajax, Feyenoord en PSV, op omdat de kleine clubs niet akkoord gingen met de door hem voorgestelde verdeelsleutel voor inkomsten uit buitenlandse TV-rechten.

Jaarlijks leveren de binnenlandse uitzendrechten de Eredivisie zo'n 65 mln op, de NOS betaalt 35 mln en Canal+ nog eens 30. De grote 3 krijgen elk zo'n 5 mln daarvan, de kleintjes delen de rest. PSV krijgt dus maar anderhalf keer zoveel als Cambuur. In andere landen is de verhouding schever: In Engeland krijgt de beste 2,2 keer zoveel als de slechtste; in Italië is dat zelfs 3,4 keer zoveel. Ook absoluut liggen de bedragen elders hoger. Zo verdient Manchester United jaarlijks 75 mln aan zijn uitzendrechten. Naar verluidt was Fox8 vorig jaar bereid 50 mln te betalen voor de uitzendrechten van Ajax, 10 keer zoveel als Ajax nu krijgt, geen wonder dat de top ontevreden is.

De binnenlandse rechten liggen tot en met volgend seizoen vast. Het conflict gaat nu om de buitenlandse rechten en daarmee is een klein bedrag gemoeid, ongeveer 5,5 mln. In plaats van het geld gelijk te verdelen (elke club 300.000), bood Van den Herik aan dat de Top 3 hun deel aan de anderen ter beschikking zou stellen. In ruil daarvoor zou hij de gelegenheid moeten krijgen een beter contract te onderhandelen en zou datgene dat hij extra binnenhaalde onderling door de top 3 verdeeld worden. Een Win-Win-situatie was gecreëerd, elke club zou erop vooruitgaan. De overige commissarissen, vertegenwoordigers van Utrecht, de Graafschap en Willem II gingen echter niet akkoord. Ze gaven de voorkeur aan het gelijk verdelen van een kleinere koek boven een ongelijke verdeling van een groter cake. Een mooi voorbeeld van het eeuwige economische conflict tussen gelijkheid en efficiëntie.

Een econoom stelt zich in zo'n geval de vraag naar het optimale verdelingsmechanisme. Twee medewerkers van mijn instituut, Fred Palomino en Luca Rigotti, hebben deze vraag onlangs beantwoord. En passant geven ze antwoord op de vraag waarom Amerikaanse leagues de TV-gelden wel eerlijk verdelen, terwijl Europese sportbonden dat niet doen. De Champions League biedt een

mooi voorbeeld van dat laatste. Een Spaanse of Engelse winnaar kan met 100 mln naar huis gaan, terwijl Willem II op 5 is blijven steken.

Een gelijke verdeling van de inkomsten houdt de teams ongeveer even sterk. Dit impliceert spannende wedstrijden waar veel kijkers belangstelling voor hebben. Dit leidt tot hogere advertentietarieven en tot hogere opbrengsten. Aan de andere kant heeft gelijke verdeling tot gevolg dat kampioen worden wel de eer, maar niets extra's oplevert. Bijgevolg zullen de clubs niet bereid zijn al te hoge salarissen voor de topspelers te betalen, zullen de spelers daarom zich niet zo inspinnen, of voor een andere sport kiezen, en dit leidt dan weer tot minder hoogstandjes, saaiere wedstrijden, minder kijkers en minder opbrengsten. De optimale verdeelsleutel is ergens in het midden te vinden.

Het grotere verschil tussen Amerika en Europa is nu dat hier elk land zijn eigen competitie heeft, terwijl in de VS per sport er meestal een monopolistische organisatie is. De monopolist heeft er geen belang bij hoge spelerssalarissen te betalen en prefereert daarom gelijke verdeling van de inkomsten over de clubs. De concurrentie tussen "leagues" in Europa maakt dit systeem intabiel: als Nederland eerlijk deelt en Spanje, Engeland en Italië de winnaar belonen dan verdwijnen goede spelers uit Nederland omdat de topclubs hier geen vergelijkbare salarissen kunnen betalen.

Het bovenstaande mechanisme werkt sinds het Bosman arrest de Europese arbeidsmarkt voor sporters liberaliseerde, zoals iedere sportliefhebber weet. De kleine clubs spelen een verloren wedstrijd. Hopelijk realiseren ze zich dit voor alle goede spelers van de Nederlandse velden verdwenen zijn. Lievere één club die Europees meedraait dan geen.

Eric van Damme